

การดูแลและฟื้นฟูสุขภาพ
ด้วยการแพทย์ทางเลือก

อ.รัตติกรณ์ บุญทัศน์

เนื้อหา

แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ หลักการแพทย์ทางเลือก รูปแบบ วิธีการนวด พืชและยาสมุนไพร ประเภท ลักษณะ สรรพคุณ ผลข้างเคียงและข้อห้าม การประคบ และการใช้ยาสมุนไพรในการฟื้นฟูสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจและอารมณ์หลังการเจ็บป่วยในผู้สูงอายุ การนวดผ่อนคลาย การนวดแก้และรักษาอาการกล้ามเนื้อและเส้นพื้นฐาน การฟื้นฟูและการบำบัดด้วยโยคะ สมาธิและภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และการแพทย์ทางเลือกในระบบประกันสุขภาพ

ปัจจุบันประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุสูงที่สุดในอาเซียน และกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีมากถึงร้อยละ 14 ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ทำให้อัตราการเกิดน้อยลง ประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้น จึงคาดการณ์ได้ว่า ในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด คือ มีประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30 หากแต่การเตรียมความพร้อมของประชาชน พบว่า มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพน้อยมาก และผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมสุขภาพที่ดีน้อยมากเช่นเดียวกัน วัดได้จากการเป็นสมาชิกชมรมและเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะทุพพลภาพและต้องได้รับการเยี่ยมบ้าน และการเข้ารับตรวจคัดกรองสุขภาพประจำปี

นอกจากนี้พบว่าพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่า มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ไขมันอมน้ำ จึงได้เร่งดำเนินการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ โดยเน้น 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มผู้สูงอายุสุขภาพดี โดยการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง และชะลอการเกิดโรคเรื้อรัง กลุ่มที่ 2 คือผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยให้สามารถรักษาตนเอง และบรรเทาอาการเจ็บป่วยให้ดีขึ้นได้จากการฝึกการหรือทุพพลภาพ

หลัก 5 อ. ดูแลผู้สูงวัยสุขภาพดี อายุยืน

1. อ.อาหาร
2. อ.ออกกำลังกาย
3. อ.อารมณ์
4. อ.อดิเรก
5. อ.อนามัย

การแพทย์ทางเลือกคืออะไร ?

- คำว่า “ทางเลือก” เทียบกับ “ทางหลัก” จะเข้าใจว่า เป็นอีกทางหนึ่ง ที่นำมาเป็นตัวเลือกในการตัดสินใจ ที่จะใช้ทางไหน ทางหลัก คือทางที่คนส่วนใหญ่ใช้กัน ส่วน ทางเลือก เป็นทางใหม่ หรือทางอื่น ที่เป็นตัวที่จะเลือกใช้ หากคนยอมรับและใช้กันมากก็จะกลายเป็นทางหลักไปอีกเช่นกัน
- ความหมาย ของการแพทย์ทางเลือก นั้นขึ้นกับ เวลา และสถานที่ ในระยะเวลาแตกต่างกันความหมายก็แตกต่างกันเช่น ในประเทศไทยสมัยรัชกาลที่ 4 ในสมัยนั้น มีหมอฝรั่งนำการแพทย์แผนตะวันตกเข้ามาใช้ในสยามประเทศ เราเรียกการแพทย์แผนตะวันตกในตอนนั้นว่า การแพทย์ทางเลือก ในสถานที่ต่างกันจะมีความหมายแตกต่างกัน เช่น ในประเทศอินเดีย จะใช้การแพทย์แผนอินเดีย เป็นการแพทย์หลักของประเทศอินเดีย เช่น การแพทย์อายุรเวช ถือเป็นการแพทย์แผนปัจจุบัน ของอินเดีย ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะประชาชนทั้งประเทศยอมรับที่จะใช้เป็นหลัก ประเทศจีน มีการใช้การแพทย์แผนโบราณของจีน เป็นหลัก ถือเป็นการแพทย์กระแสหลักของจีนเช่นเดียวกัน สำหรับในประเทศไทย นั้น การแพทย์ทางเลือก คือ การแพทย์ที่ไม่ใช่ การแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์อื่น ๆ ที่เหลือถือเป็นการแพทย์ทางเลือกทั้งหมด

สรุป การแพทย์ทางเลือก คือ

- การแพทย์ทางเลือก คือ การรักษาพยาบาลอีกรูปแบบหนึ่ง แตกต่างไปจากการแพทย์แผนปัจจุบัน (**Conventional Medicine**) ซึ่งผู้ที่ให้การรักษา จะต้องสำเร็จการศึกษาวิชาชีพแพทย์ และได้รับใบประกอบโรคศิลปะ เป็นแพทย์ทั่วไป หรือแพทย์เฉพาะทาง ส่วนแพทย์ทางเลือก เป็นวิทยาการผสมผสานให้ใกล้เคียงกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ มิใช่การแพทย์ที่ให้การรักษาโดยใช้ยาแผนปัจจุบัน ผู้ให้การรักษา ไม่จำเป็นต้องจบวุฒิทางการแพทย์แผนปัจจุบัน แต่เป็นผู้ที่ผ่านการอบรม และได้รับการฝึกฝนจนเป็นที่ชำนาญในแต่ละสาขา
- การแพทย์ทางเลือก(**Alternative Medicine**) หมายความว่า ศาสตร์เพื่อการวินิจฉัย รักษาและป้องกันโรค นอกเหนือจากศาสตร์ การแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์พื้นบ้านไทย

สรุป การแพทย์ทางเลือก คือ

- การแพทย์ทางเลือก (**Alternative Medicine**) คือ การรักษาโดยไม่ใช้ยาหรือสารเคมีใดๆ จะใช้น้ำร้อน น้ำเย็น การนวด ผลไม้ อาหาร สมุนไพร โยคะ การพูดคุย เป็นต้น
- สรุปได้ว่า การแพทย์ทางเลือก หมายความว่า ศาสตร์เพื่อการวินิจฉัย รักษาและป้องกันโรค นอกเหนือจากศาสตร์ การแพทย์แผนปัจจุบัน

ประเภทของการแพทย์ทางเลือก

การจำแนกการแพทย์ทางเลือกนั้น จำแนกได้หลายแบบ

วิธีแรก การจำแนกตามการนำไปใช้ มีดังนี้

1. Complementary Medicine คือ การแพทย์ทางเลือกที่นำไปใช้เสริมหรือใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน
2. Alternative Medicine คือ การแพทย์ทางเลือกที่สามารถนำไปใช้ทดแทนการแพทย์แผนปัจจุบันได้ โดยไม่ต้องอาศัยการแพทย์แผนปัจจุบัน

ประเภทของการแพทย์ทางเลือก

วิธีการที่สอง การจำแนกตามกลุ่มของการแพทย์ทางเลือก

หน่วยงานของ National Center of Complementary And Alternative Medicine (NCCAM, 2005) ของสหรัฐอเมริกา ได้จำแนกออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. Alternative Medical Systems คือ การแพทย์ทางเลือกที่มีวิธีการตรวจรักษาวินิจฉัยและการบำบัดรักษาที่มีหลากหลายวิธีการ ทั้งด้านการให้ยา การใช้เครื่องมือมาช่วยในการบำบัดรักษาและหัตถการต่างๆ เช่น การแพทย์แผนโบราณของจีน (Traditional Chinese Medicine) การแพทย์แบบอายุรเวช ของอินเดีย เป็นต้น

ประเภทของการแพทย์ทางเลือก

2. Mind-Body Interventions คือ วิธีการบำบัดรักษาแบบใช้กายและใจ เช่น การใช้สมาธิบำบัด โยคะ ชี่กง เป็นต้น
3. Biologically Based Therapies คือ วิธีการบำบัดรักษาโดยใช้ สารชีวภาพ สารเคมีต่าง ๆ เช่น สมุนไพร วิตามิน หรือแม้กระทั่งอาหารสุขภาพ เป็นต้น
4. Manipulative and Body-Based Methods คือ วิธีการบำบัดรักษาโดยใช้ หัตถการต่างๆ เช่น การนวด การตัด การจัดกระดูก เป็นต้น
5. Energy Therapies คือวิธีการบำบัดรักษา ที่ใช้ พลังงาน ในการบำบัดรักษา ที่สามารถวัดได้และไม่สามารถวัดได้ ในการบำบัดรักษา เช่น การสวดมนต์บำบัด พลังกายทิพย์ พลังจักรวาล เรกิ โยเร เป็นต้น

ศาสตร์การแพทย์ทางเลือก

การให้ความหมายและความครอบคลุมของการแพทย์ทางเลือกในแง่ของศาสตร์เพื่อการวินิจฉัย รักษา และป้องกันโรค นอกเหนือจากศาสตร์ของการแพทย์ปัจจุบันนั้น กองการแพทย์ ทางเลือก กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุขปี 2545 ได้จัดไว้เป็นศาสตร์ 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.กลุ่มศาสตร์หรือเทคนิคของศาสตร์เพื่อปรับสมดุลของธาตุและสารชีวภาพในร่างกาย ศาสตร์ในกลุ่มนี้มีมากมายได้แก่

1.1 สมุนไพรชนชาติต่างๆ

1.3 การล้างพิษ(Detoxification)

1.2 วิตามินบำบัด(Megavitamin)

1.4 ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

1.5 สูตรอาหารต่างๆ อาทิเช่น อาหารแมคโครไบโอติกส์(Macrobiotics) อาหารเจ อาหารมังสวิรัต และอาหารสูตรเฉพาะสำหรับผู้ป่วย

1.6.สารชีวภาพอื่นๆเช่น โฮมีโอพาธี (Homeopathy) ไบโอ-โมเลกุลบำบัด (Bio-Molecular Therapy) และการขับสารพิษ (Chelation Therapy)

ศาสตร์การแพทย์ทางเลือก

2. กลุ่มศาสตร์หรือเทคนิคของศาสตร์เพื่อปรับสมดุลของโครงสร้างร่างกายในส่วนของกระดูกและกล้ามเนื้อ
ศาสตร์ในกลุ่มนี้มีมากมายได้แก่

2.1. การนวด ดัด และดึง ในแบบของวัฒนธรรมต่างๆ

2.2.การจัดกระดูกแบบจีน

2.3.การแพทย์จัดกระดูก(Chiropractic Medicine)

2.4.ดุลยภาพบำบัด

2.5.การออกกำลังกายแบบต่างๆเช่น โยคะ ชีกง และไท้เก๊ก

2.6.วารีบำบัด(Hydrotherapy)

ศาสตร์การแพทย์ทางเลือก

3. กลุ่มศาสตร์หรือเทคนิคของศาสตร์เพื่อปรับสมดุลของพลังงานในร่างกายและความสัมพันธ์กาย-จิต ศาสตร์ในกลุ่มนี้มีมากมาย ได้แก่

3.1. สมาธิในแบบของวัฒนธรรมต่างๆ

3.2 การฝังเข็ม(Acupuncture)

3.3 การกดจุด(Reflexology)

3.4 ดนตรีบำบัด(Music Therapy)

3.5 สุนทรบำบัด(Aroma Therapy)

3.6สนามแม่เหล็กบำบัด(Magnetic Field Therapy) การเสริมสร้างพลังในวัฒนธรรมต่างๆเช่น พลังกายทิพย์ พลังจักรวาล พลังออร่า พลังปิรามิด โยเร โยคะ ไทเก็ก-ซี้กง พลังจิต การสะกดจิต จินตภาพบำบัด และเวทย์มนต์

แนวทางดำเนินงานด้านการแพทย์ทางเลือกของกระทรวงสาธารณสุข

กองการแพทย์ทางเลือก กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก(Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine:DTAM) กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ดังต่อไปนี้

1. การแพทย์แผนจีน(Chinese Medicine)

การแพทย์แผนจีน หมายความว่า การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจ การวินิจฉัย การบำบัดโรค การป้องกันโรค หรือการฟื้นฟูสมรรถภาพของร่างกายตามศาสตร์และความรู้แบบแพทย์แผนจีนที่ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา หรือตามการศึกษาจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรไม่ต่ำกว่าห้าปีของประเทศนั้น และคณะกรรมการประกอบโรคศิลป์ให้การรับรอง ซึ่งประกอบด้วยการฝังเข็ม และการออกกาลังกายเช่น ไทเก๊กและซี้กง

แนวทางดำเนินงานด้านการแพทย์ทางเลือกของกระทรวงสาธารณสุข

2. การแพทย์ทางเลือกอื่นๆ เช่นการรักษาทางกายภาพ (Physical Therapy) ประกอบด้วย

2.1. การนวด (Massage) หมายถึงการจัดการกับเนื้อเยื่อที่อ่อนนุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษา เช่น การนวดแบบไทย และการนวดแบบสวีเดน(นินยัมการนวดโดยสมาคมการนวดของอเมริกัน)

2.2. การฝังเข็ม(Acupuncture) ที่ใช้ในผู้ป่วยตื้อระมะไมเกรนและปวดตื้อระจากความเครียด ถือเป็นทฤษฎีลมปราณฝังเข็มตำแหน่งจุดต่างๆ(Acupoint)

2.3. การกดจุด(Reflexology or Zone Therapy) เป็นการนวดหรือใช้แรงกดบนฝ่าเท้า ใช้เพื่อลดความเครียดและทำให้เกิดการผ่อนคลาย

2.4. การแพทย์จัดกระดูก(Chiropractic Medicine) ซึ่งมีหลักเกี่ยวกับการไหลเวียนของพลังชีวิต กระดูกสันหลังปกป้องไขสันหลังไว้

แนวทางดำเนินงานด้านการแพทย์ทางเลือกของกระทรวงสาธารณสุข

3. วารีบำบัด(Hydrotherapy)

3.1.วารีบำบัดภายนอก (External Hydrotherapy):Bath and Douches

3.2.วารีบำบัดภายใน (Internal Hydrotherapy):Colonic Irrigation and Enemas

4. โภชนบำบัด ประกอบด้วย แมคโครไบโอติกส์ อาหารเสริม และมังสวิรัต

5. การบำบัดด้วยพืช (Plant-based Therapy) เช่น Aroma Therapy

6. การบำบัดด้วยคลื่นและรังสี(Wave and Radiation Therapy) เช่น Oregon Therapy ,Pyramid Therapy และManetic Therapy

แนวทางดำเนินงานด้านการแพทย์ทางเลือกของกระทรวงสาธารณสุข

7. การบำบัดทางจิตและวิญญาณ(Mind and Spiritual Healing)

7.1. Biofeedback ฝึกฝนเพื่อควบคุมองค์ประกอบต่างๆของร่างกายที่ถูกควบคุมโดยระบบประสาทอัตโนมัติตามความสมัครใจ

7.2. Hypnosis ภาวะที่จิตถูกสะกด เป็นภาวะของจิตสำนึกที่เปลี่ยนแปลงไป ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึกในระหว่างภาวะปกติและภาวะถูกสะกดจิตจะกลับกัน

7.3. Mediation/Transcendental Mediation มีลักษณะของการสร้างประสบการณ์ เริ่มจากการผ่อนคลาย ปล่อยให้ความคิดในใจสงบลง ทำให้ความคิดไปถึงระดับการคิดที่ละเอียดอ่อนมากยิ่งขึ้น

7.4. Psychodrama มีพื้นฐานจากการที่คนเราต้องมีการเปลี่ยนบทบาทหน้าที่อยู่เสมอ

7.5. Spiritual Healing

8. Self Exercise การออกกำลังกายประเภทต่างๆ เช่น Yoga, Tai Chi, and Dancing

หลักในการพิจารณาเลือกใช้การแพทย์ทางเลือก

ในการพิจารณาเลือกใช้การแพทย์ทางเลือกควรคำนึงถึงหลัก 4 ประการ คือ

1. ความน่าเชื่อถือ (**RATIONAL**) โดยดูจากที่ว่า วิธีการหรือองค์ความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือกชนิดนั้น ประเทศต้นกำเนิดให้การยอมรับหรือไม่ หรือมีการใช้แพร่หลายหรือไม่ ใช้มาเป็นเวลานานแค่ไหน มีการบันทึกไว้หรือไม่ อย่างไร
2. ความปลอดภัย (**SAFETY**) เป็นเรื่องสำคัญมาก ว่ามีผลกับสุขภาพของผู้ใช้อย่างไร การเป็นพิษแบบเฉียบพลันมีหรือไม่ พิษแบบเรื้อรังมีเพียงไร อันตรายที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวมีหรือไม่ หรือวิธีการนั้นทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือไม่ เป็นต้น
3. การมีประสิทธิภาพ (**EFFICACY**) เป็นเรื่องที่จะต้องพิสูจน์ หรือมีข้อพิสูจน์มาแล้ว ว่าสามารถใช้ได้จริง มีข้อมูลยืนยันได้ว่าใช้แล้วได้ผล ซึ่งอาจต้องมีจำนวนมากพอหรือใช้มาเป็นเวลานานจนเป็นที่ยอมรับ จากการศึกษาวิจัยหลากหลายวิธีการ เป็นต้น
4. ความคุ้มค่า (**Cost - Benefit - Effectiveness**) โดยเทียบว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดด้วยวิธีนั้นๆ คุ้มค่า สำหรับผู้ป่วยนั้นๆ หรือไม่ ในโรคที่ผู้ป่วยที่ต้องทนทุกข์ทรมาน โดยอาจเทียบกับ ฐานะของผู้ป่วยแต่ละคน เป็นต้น

ความจำเป็นของการแพทย์ทางเลือก

1. พัฒนาการของเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ก่อให้เกิดมลภาวะ เป็นเหตุให้ร่างกายของเราเจ็บป่วย แต่โรคเรื้อรังเหล่านี้ยากที่จะรักษาหายได้ด้วยยาแผนปัจจุบัน หากไม่มีการแพทย์ทางเลือกมาใช้ในการรักษาควบคู่กันไป
2. ความเครียดในการทำงานหรือการแข่งขันในสังคม ทำให้มีอาการต่างๆที่การแพทย์ทั่วไปไม่สามารถสังเกตเห็นหรือไม่สามารถรักษาได้ แต่การแพทย์ทางเลือกกลับมีบทบาทสำคัญในกรณีดังกล่าว

ความจำเป็นของการแพทย์ทางเลือก

3. ยาทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นยาแผนโบราณสมุนไพร หรือยาแผนปัจจุบันของโลกตะวันตก เมื่อใช้รักษาเป็นเวลานานก็จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องเผชิญกับผลข้างเคียงไม่มากนักน้อย แต่ก็ยังเป็นโอกาสของการแพทย์ทางเลือกที่ได้แสดงศักยภาพในการรักษาอย่างไร้ผลทางลบ

4. สำหรับโรคเรื้อรัง การรักษาด้วยยาบางทีก็แค่เพื่อยืดเวลาชีวิตหรือผ่อนคลายความเจ็บปวดอย่างชั่วคราวเท่านั้น โดยเชิงลึกแล้วอาจจะเป็นการให้เวลาเชื้อโรคในการระบาดอย่างช้าๆ แต่ไม่อาจจะรักษาโรคได้จากต้นเหตุเลย (อย่างเช่น โรคความดันสูง โรคเบาหวาน โรคนอนไม่หลับ โรคหัวใจเฉียบพลัน และอาการปวดหัวเป็นต้น) และ การใช้เป็นเวลานานยังทำให้เกิดดื้อยา ในแง่นี้การแพทย์ทางเลือกก็จะมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ความจำเป็นของการแพทย์ทางเลือก

5. ที่ไม่เหมือนกับการแพทย์ทั่วไปก็คือ การแพทย์ทางเลือกไม่จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญมารักษา และไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก แต่อาศัยเครื่องมืออุปกรณ์ที่ปฏิบัติใช้อย่างง่ายดาย
6. หากครอบครัวไหนมีผู้ป่วย ก็ต้องเป็นการเพิ่มภาระแก่ครอบครัวนั้นไม่ว่าจะเป็นทางการทำงานหรือความรู้สึกก็ตาม แต่ความประหยัดและความง่ายในการรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกสามารถแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้
7. ความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ต้องการมีวิธีรักษาโรคที่เป็นธรรมชาติเช่นกัน หากรักษาได้โดยไม่ต้องอาศัยการทานยาหรือฉีดยา ก็จะเป็นทางออกที่ดีที่สุด

ความจำเป็นของการแพทย์ทางเลือก

8. การรักษาด้วยวิธีทางฟิสิกส์แทนที่จะเป็นวิธีเคมีก็เป็นแนวทางการพัฒนาและเป็นความฝันของมนุษย์เช่นกัน

9. การรักษาด้วยตัวเองเป็นข้อได้เปรียบอีกข้อหนึ่งของการแพทย์ทางเลือก เพราะผู้ป่วยเองจะมีโอกาสทำความเข้าใจกับต้นสายปลายเหตุของโรคโดยตรง รับรู้สถานการณ์ของการรักษา และสามารถปรับปรุงการรักษาจากประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งดีกว่าและมีประสิทธิภาพสูงกว่าการรักษาด้วยคนอื่น จากเหตุผลดังกล่าว เรามองเห็นความกว้างขวาง ความจำเป็นและความง่ายของการใช้ประโยชน์การแพทย์ทางเลือก และอุปกรณ์การแพทย์ประเภทนี้จะกลายเป็นของประจำบ้านที่ขาดไม่ได้

ประโยชน์ที่การแพทย์ทางเลือก

ประโยชน์ที่การแพทย์ทางเลือกสร้างขึ้นให้แก่โลกมนุษย์ ก็คือได้เสนอวิธีการรักษาที่ใช้ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นวิธีที่รักษาด้วยพลังผสมหลายชนิดและอาศัยปฏิกิริยาของอวัยวะร่างกาย เซลล์ ตลอดจนกระทั้งยีนของมนุษย์ โดยสร้างการรักษาดังกล่าวไว้อยู่บนพื้นฐานของเครื่องอุปกรณ์ที่มีความละเอียดอ่อน การรักษาด้วยวิธีนี้เป็นการควบคุมไม่ให้เชื้อโรคเกิดการกระจายและเปลี่ยนแปลงทางเคมี จนกว่าการทำงานของอวัยวะร่างกายคืนสู่สภาพเดิม